

СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ „СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ”

ФИЛОСОФСКИ ФАКУЛТЕТ

МП “Трудови пазари и развитие на човешките ресурси”

РЕЗЮМЕ

на

Магистърска теза

на тема

„Почасовото заплащане – проблем или решение в политиките по заплащане на труда”

Дипломант: Тихомира Александрова Костова

Научен ръководител: Проф.д.и.н. Желю Дечев Владимир

Въпросите, свързани с политиките по развитие на заетостта отдавна имат водеща роля в дневния ред на проблемите, които касаят обществото. Непредсказуемите промени в социално-икономическите, а и политически условия в страната все повече създават необходимост от едновременно увеличаване на гъвкавостта и сигурността на пазара на труда. Регламентирането и въвеждането на почасовата заетост от бизнес организациите се възприема като една от най-дългоочакваните промени в трудовото законодателство, които ще увеличат както заетостта и доходите на служителите, така и конкурентоспособността на самите бизнес организации.

Магистърската теза разглежда въпроса за почасовото заплащане в контекста на „проблем-решение” в политиките по заплащане на труд. Анализира проблемите и ефектите, произтичащи от почасовата заетост и условията на развитие на диференцирано заплащане според професията и връзката им с явления като безработица и фактори като конкурентоспособност, благосъстояние и удовлетвореност на двете страни – служители и работодатели.

Магистърската теза е структурирана в увод, три глави и заключение.

Уводът представя централния изследователски проблем - значимостта на почасовата заетост, като водещо алтернативно решение в преодоляването на част от негативите на пазара на труда, сред които твърде ниските все още доходи на заетите и висока безработица на територията на страната. Посочва се методологичната рамка, която ще бъде ползвана при извършването на анализа, основната цел, задачи, обект и предмет на емпирично проучване, структурирани хипотези на база теоретичната рамка

и резултатите, получени от изследването. Представя се личният интерес на автора на магистърската теза и мотивацията му за избор на този проблем.

В първата глава се прави преглед на литературата – действащи стратегически, планови, програмни и др. документи, които имат отношение към политиките за заплащане на труда. Представят се съществуващите концепции за гъвкава заетост и плавно се преминава към конкретния въпрос за почасовата заетост. Посочени са резултати от други емпирични изследвания, предмет на изследване от български и чужди автори, които се съсредоточават в областта на гъвкавата заетост и по-конкретно заплащането на час.

Във втора глава се извършва сравнителен анализ на почасовото заплащане и минимална работна заплата в страните в и извън Европейския съюз по възраст, пол, сектор, професия, темп на ръст. Изследва се средното почасово заплащане и разходите за труд на работодателите в Съюза. Анализират се системите на почасова заетост и нивата на почасово заплащане във Великобритания, Швеция, Канада и САЩ.

Трета глава на магистърската теза разкрива резултатите от собственото емпирично изследване, изводите и съответните заключения. То включва провеждане на анкетно проучване и дълбочинно интервю сред определен кръг заинтересовани страни. В главата са представени структурата на изследването (цел, задачи и основни хипотези). Анкетното проучване съдържа обща част, предназначена за всички респонденти, както и конкретни въпроси, насочени единствено към представители на една от заинтересованите страни - работодателите. Структурата и въпросите в интервюто са разработени въз основа на анкетната карта и целят да конкретизират и разширят получената информация за нагласите и мнението на респондентите във връзка с въвеждането на почасовата заетост. Извлечените данни от попълнените анкетни карти и проведени интервюта са обработени в ексел и представени в графичен вид. Направен е анализ на тези данни, на основата на който са представени изводи за ефектите от въвеждането на почасово заплащане.

В заключението на магистърската теза е направена рекапитулация на изследователската дейност, посочени са ограниченията и насоките за бъдещи проучвания по темата. От анализа на резултатите бяха направени следните изводи. Почасовата заетост предоставя преимущества и за двете страни – работодател и служител. Между нея и увеличаването на заетостта сред определени категории хора – майки, студенти, възрастни и др. има положителна връзка. Основните преимущества от въвеждането на почасовата заетост са по-високите доходи, гъвкавост и свобода в личното и работно време и съответно постигане на по-добър баланс между професионален и личен живот, по-висока удовлетворение и мотивация за работа. За бизнес организациите почасовата заетост е възможност да подобрят и развият своята конкурентоспособност без да нарушават потребността от сигурност на своите служители.